

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., v právní věci **žalobce: B. P.**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, t. č. v Pobytovém středisku Havířov, se sídlem Na Kopci 269, 735 64 Havířov, zastoupeného Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem Nile house – Karolinská 654/2, 186 00 Praha 8, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, adresa pro doručování Poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2016, č. j. OAM-43/LE-LE05-ZA08-2016,

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2016, č. j. OAM-43/LE-LE05-ZA08-2016, e. č. „X“, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobci podle ust. § 12, ust. § 13, ust. § 14, ust. § 14a a ust. § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), mezinárodní ochrana neuděluje, neboť pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné předpoklady.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný v předmětném řízení porušil ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, ve spojení s ust. § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a následněm spojení s čl. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 12. 2011, č. 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“). Správní orgán byl povinen při aplikaci ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu respektovat základní zásady

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

správního řízení vyjádřené v ust. § 2 až § 8 správního řádu. Především pak zásadu individualizace správního řízení a správního rozhodnutí v souvislosti s povinností zjistit všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, o jehož právech bylo rozhodováno. Veškeré takto zjištěné podklady, jež vedly správní orgán k vydání napadeného rozhodnutí, měly být v napadaném rozhodnutí uvedeny a řádně odůvodněny ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgán však pochybil, neboť řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutečnostem. Žalobce dále upozornil, že správní orgán nepostupoval eurokonformním způsobem při samotné aplikaci ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, poněvadž nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 kvalifikační směrnice. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. 6 Azs 50/2003, a rozsudku ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004, konstatoval, že jsou-li dány skutečnosti, na jejichž základě lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo by mohlo dojít a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak musí správní orgán tyto skutečnosti v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl. Žadatel o azyl nemá povinnost prokazovat své pronásledování jinými důkazními prostředky než svoji vlastní věrohodnou výpověď. Je naopak povinností správního orgánu, aby v případě pochybností shromáždil důkazní prostředky, které vyvracejí nebo zpochybňují věrohodnost žadatelovi výpovědi. Důkazní břemeno je tedy v řízení ve věci mezinárodní ochrany směřováno ve prospěch žadatele a nedostatek důkazů proto nemůže být přičítán k jeho nevěrohodnosti nebo účelovosti. Žalovaný správní orgán tak porušil povinnost vykládat si ustanovení zákona o azylu eurokonformním výkladem, když řádně nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení tvrdil a konzistentně uváděl, aniž by k nim provedl adekvátní důkazní prostředky.

3. Žalobce se nad rámec výše uvedeného domnívá, že vydáním napadeného rozhodnutí došlo k porušení právního předpisu, konkrétně ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) a d) zákona o azylu, neboť vydané rozhodnutí považuje za nezákonné a nesprávně posouzené. Prvním důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z neustále vyvíjeného tlaku na jeho osobu z důvodu nenarukování do povstalecké armády a vyhrocené situace ve vztahu mezi rusky hovořícími a ukrajinsky hovořícími obyvateli země. Dalším důvodem pak byla obava z nutnosti nastoupit do armády a účastnit se tak bojů na východě Ukrajiny. Správní orgán dospěl k závěru, že vyhýbání vojenské službě nemůže být samo o sobě důvodem pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Nicméně se již nezabýval situací žalobce, která by mu hrozila, pokud by vojenskou službu v zemi původu nenastoupil. Nenastoupení vojenské služby je na Ukrajině považováno za trestný čin. Možnost jejího splnění alternativním způsobem neexistuje. S ohledem na skutečnost, že žalobci při návratu do země původu hrozí v případě neudělení azylu nebo doplňkové ochrany uvěznění, bylo povinností správního orgánu vyhodnotit podmínky, za kterých by byl tento trest odnětí svobody vykonán. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva je patrné, že musí existovat spojitost mezi uváděným důvodem zbavení svobody na straně jedné a místem a režimem zajištění na straně druhé. Podmínky zajištění nesmí být v prvé řadě neslučitelné s čl. 3 Evropské úmluvy, který zakazuje mučení a nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Uvedl-li žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu, že byl povolán k výkonu vojenské služby, kterou však nechce nastoupit, bylo nezbytné, aby se správní orgán zabýval otázkou jeho obavy z uvěznění. To však správní orgán neučinil. Obava ze špatného zacházení v ukrajinských věznicích byla naprosto reálná a prokazatelně vystižena v monitorovací zprávě Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze dne 29. 4. 2015, kde bylo poukázáno na Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

přeplněnost vazebních zařízení a absenci účinného vnitrostátního prostředku nápravy, v případě stížností. Žalobce nabyl přesvědčení, že obava ze špatného zacházení byla opodstatněná a správní orgán se jí měl řádně zabývat. Tím, že tak neučinil, zatížil své rozhodnutí vadou, pro kterou je nutné hodnotit napadené rozhodnutí jako nezákonné. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a podanou žalobu považuje za nedůvodnou. Správní orgán postupoval v souladu se zákonem o azylu, přičemž za rozhodná vzal tvrzení uváděná žalobcem v samotné žádosti, jeho výpovědi a informace o zemi původu. Žalovaný se zabýval všemi skutečnostmi, zjistil skutečný stav věci a pro své rozhodnutí si opatřil potřebné podklady. Žalobce nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí a nevyvíjel ani žádnou veřejně-politickou činnost. Povolání do armády ze strany státních orgánů nelze považovat za diskriminaci či pronásledování žalobce. Z dostupných informací bylo zjištěno, že vojáci základní vojenské služby na Ukrajině nejsou povoláváni do zóny bojových operací, neboť v těch slouží vojáci dobrovolně nikoli z donucení. Navíc osoby dlouhodobě žijící mimo území Ukrajiny nejsou povoláváni, poněvadž se jim nedaří předat povolávací rozkaz. Mimoto žalovaný poukázal na skutečnost, že Ukrajina zavedla institut alternativního výkonu vojenské služby, která je vykonávána v nemocnicích. Žalovaný se domnívá, že žalobcovy obavy jsou proto neopodstatněné a neodůvodněné. V případě, že by povstalci činili na žalobce nátlak, nic mu nebrání obrátit se na ukrajinské státní orgány s žádostí o pomoc. Dle názoru žalovaného žalobce nebyl nikterak zkrácen na svých právech. S ohledem na výše uvedené proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.
5. O žalobě rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaný s projednáním věci bez nařízení ústního jednání souhlasil a žalobce nevyjádřil do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním, takže se má za to, že souhlas udělil, když byl o tomto následku ve výzvě výslovně poučen.
6. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Ze správního spisu postoupeného žalovaným, konkrétně z poskytnutých údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 9. 4. 2016 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že se narodil dne 8. 3. 1960 v Ternopilské oblasti, v městě Liščenci. Posledním místem pobytu byla Doněcká oblast, město Doněck. Je Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pravoslavného vyznání, bez politického přesvědčení, ukrajinské národnosti se státní příslušností Ukrajina. Je schopen se dorozumět ve dvou jazycích, konkrétně ruském a ukrajinském. Je rozvedený a má dvě děti. Žalobcova dcera žije na Ukrajině v Zakarpatské oblasti a žalobce by se v případě nuceného návratu do země původu nastěhoval k ní. Na území České republiky žije žalobcova bývalá manželka, která by se chtěla pokusit obnovit jejich vztah. V letech 1978 – 1980 absolvoval vojenský výcvik u dělostřelectva s hodností nadporučík. Ukrajinu naposledy opustil v roce 2014 osobním automobilem z Litvy přes Polsko. Na území České republiky poprvé přicestoval v roce 1992. Na území České republiky naposledy přicestoval v dubnu 2016 za svojí dcerou, která zde byla na návštěvě u své matky, žalobcovy bývalé manželky. Poslední dva roky pobýval přechodně na území Litevské a Polské republiky. V současnosti nedisponuje žádným vízem nebo povolením k pobytu v jiných státech. Jeho zdravotní stav je v pořádku a toto je jeho první podaná žádost o mezinárodní ochranu v České republice nebo jiném státě. V České republice žádal v roce 2003 o azyl, který mu nebyl udělen. Důvodem podání žádosti byla obava z probíhajícího ozbrojeného konfliktu v místě žalobcova posledního bydliště, konkrétně Doněcké oblasti a možného povolání do armády.

9. Ze správního spisu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral zprávu OHCHR o stavu lidských práv na Ukrajině, zprávu UNHCR o posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině, zprávu organizace Freedom House Svoboda ve světě 2015 – Ukrajina, výroční zprávu Amnesty International 2014/2015, výroční zprávu organizace Human Rights Watch 2016, zprávu organizace Amnesty International „Trest smrti“, a dále pak byly vyžádány informace od Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Všechny zde zmíněné podklady vystihují probíhající ozbrojený konflikt na východě země.
10. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
11. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
12. Po zevrubném prostudování tvrzení žalobce, které uváděl ve své žádosti o mezinárodní ochranu a posléze ve správním řízení, dospěl soud k závěru, že v daném případě žalovaný nepochybil, pokud v případě žalobce dovodil, že u žalobce nebyly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že žalobce neuvedl a ani v rámci správního řízení nevyplynuly žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žalobci na základě nich hrozí v případě jeho návratu na Ukrajinu vážná újma uložním nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný se rovněž v žalobou napadeném rozhodnutí pečlivě zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě jeho návratu do vlasti nebezpečí mučení či nelidského či ponižujícího zacházení

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nebo trestání, přičemž dle názoru soudu žalovaný zcela správně v tomto směru uzavřel s poukazem na dostupné zprávy o Ukrajině, které jsou součástí správního spisu, že tomu tak v případě žalobce rozhodně není a soud se s tímto jeho závěrem ztotožnil. Soud na tomto místě směrem k žalobci zdůrazňuje, že pokud bude dodržovat platné zákony země, tak mu žádné problémy v zemi původu ze strany ukrajinských státních orgánů nehrozí.

13. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se zabýval i případným udělením doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu pro skutečnost, zda žalobci v zemi původu nehrozí vážné nebezpečí z důvodu mezinárodního či vnitřního konfliktu. Žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ani z těchto důvodů, přičemž soud se s jeho závěrem v tomto směru ztotožnil s ohledem na výše dostupné informace o panujících poměrech na Ukrajině, kde neprobíhá žádný ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dále nelze nezmínit, že z informací o žalobcově zemi původu nevyplývá, že by ukrajinskému státnímu příslušníkovi v případě podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v cizí zemi hrozilo po návratu ze zahraničí mučení, ponižující zacházení či trest.
14. Žalobce spatřoval důvod pro udělení mezinárodní ochrany zejména ve skutečnosti, že mu v případě jeho návratu na Ukrajinu hrozí povolání do armády. K tomu soud konstatuje, že z judikatury soudů vyplývá, že obecně není možné požadavek státu na brannou povinnost považovat za nelegitimní, naopak její odmítání nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, a to ani v případě, že by dotčená osoba mohla být pro nenastoupení ke službě nebo dezerci trestána (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, který je dostupný na www.nssoud.cz). Požadavek na vojenskou službu tak sám o sobě v rozporu se základními lidskými právy není, a to ani v případě, že by byl její výkon spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.
15. Dle zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 09. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, lze za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině uložit trest 2 – 5 let nepodmíněného odnětí svobody, ovšem pouze v případě, kdy si povinná osoba převezme povolávací rozkaz. K tomu soud poznamenává, že takto vymezená trestní sazba zcela odpovídá obdobným trestům ukládaným jinými státy, včetně České republiky (srov. např. trestný čin nenastoupení mimořádné služby v ozbrojených silách dle ust. § 373 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, dle něhož lze obviněnému uložit trest odnětí svobody v rozmezí 1 – 5 let). Žalobce si však dosud žádný z doručovaných povolávacích rozkazů nepřevzal a reálné nebezpečí mu tak nehrozí. Nelze rovněž nezmínit, že na Ukrajině rovněž došlo ke znovuzavedení tzv. alternativní služby namísto přímého výkonu branné povinnosti, zejména s ohledem na náboženské důvody brance – žalobce se proto může služby v armádě zprostit i zákonem předpokládaným způsobem, aniž by byl za nenastoupení k branné povinnosti trestán. Soud proto uvedenou námitku žalobce jako nedůvodnou zamítnul.
16. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastních výpovědí žalobce. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ust. § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu s tím, že rozhodnutí je taktéž přesvědčivě odůvodněno dle požadavků ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, a proto soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

17. Současně podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu nevznikly a navíc je ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 5. března 2018

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.